

צוות "אברודים". "אנחנו מגישים סוף ודואגים שהוא יעמוד בציפיות. אבל גם הוא יכול עדיין להשתנות"

"דובם נולדו כניסוי. נראה לנו מעניין ליצור פאול שהסרט הוא רק חתיכה ממנו, שאפשר ליהנות ממנה גם בלי כל השאר. אנחנו מתנסים בליצור סיפורים שמתגנבים אל אנשים".
אתה חושב ששראה בעתיד עור סיפורים כאלה?
"כן. אנשים אוהבים להשתתף ולפתור חידות. השאלה היא איזה מסר אתה רוצה להעביר כדי להרחיב את גבולות העולם שאתה יוצר".

בכלל לא אוהב לכתוב

אברדמס (42) – מפיק, במאי, תסריטאי, מלחין, אפילו שחקן אורח – הוא אחד היוצרים הפורים בהוליווד. האיש שמעיד על עצמו שהסיוט הכי גדול שלו הוא להיות על מטוס שמת-רסק יסיים בשנה הבאה את "אברודים", שגרפה עד כה שמזנה פרסי אמי וגלובוס הזהב אחד. במקביל יעלו העונה השנייה של "פרינג'", סדרת המתח של אברדמס, העונה הראשונה של הדרמה הרפואית החרישה בבימויו, "אנטומיה של תקווה". לפני כשבעים עתה על מסכי הקולנוע ברחבי העולם התורמה שלו לסאטן קינג, "סמע בין כוכבים". במקביל עובר אברדמס על סאגה קולנועית חדשה שמבוססת על "המגדל האפל", סדרת הספרים של סטיבן קינג, ועל סרט המשך ל"קלוברפילד".

העומס הזה מאפיין גם את האיש וגם את המשדר שלו. אברדמס הוא סופרגיקי: חייכן, ממושקף, מדובר מהדר, מתברח הרבה. חלק העבודה שלו בשרות מלרוז בהוליווד נראה, לפי עיתונאי שביקר במקום, כחדר משחקים ענקי – מלא צעצועים, מסכות של מפלצות, רובוטים, עפרונות צבעוניים, כלי נגינה ורובם של ראש אנשי פתוח. כך נראה גם יום עבודה של אברדמס, בוגר קולג' לאמנויות: הוא מצויד ויוצר אנימציה ממוחשבת, מפסל במכשיר שיר לייזר, לחיתוך, בונה תפאורה ואביזרים, עושה קסמים עם מטבעות וקלפים, ועובר תמיד על כמה פרויקטים במקביל. מדי פעם הוא נכנס לאלפן ההקלטות שצמוד למשרד ומנגן; הוא ביצע בעצמו את נעימות הפתיחה של שתיים מהסדרות שיוצר, "פליטיסי" ו"הות ברזיה", וגם שני קטעים מווידיאו קליפים ב"למשימה בלתי אפשרית 3" שבמים. "רק לכתוב אני לא אוהב", הוא נוהג לומר. "את זה אני עושה רק כשיש רדייל".

מקור ההשראה שלי הוא חיבת עץ שעליה מצויר סימן שאלה. קניתי אותה מזמן, ואף פעם לא פתחתי אותה כי היא מייצגת עבורי משהו חשוב – את הפוטנציאל. את הבלתי אפשרי"

שלא יהיה רקע שקשור לניסויים מדעיים, ודיברנו על כמה מהלכים עלילתיים שהיו חשובים לנו. לא הרבה מעבר לכך".

במה בן התעסקתה?
"רוב הזמן התעסקנו בדמויות, הן מה שעניין אותנו. קפצנו בינן לבין המהלכים העלילתיים, החלטנו מי יהיה ובמי נת-מקד. החלטנו שאנחנו רוצים מישור שיתפתח קשר מיסטי אל הא, מישור עם עבר אפל, סוירי כזה, וגם שלא מדבר אנגלית ושיש לו בעיות ביחסים, רצינו דמות של רופא".

אברדמס ולינדורף שכרו כמה משרדי ליוזק ברחבי העיר, גם ומקעט מדי יום ערכו ביניהם סבב טלפונים והודיעו שצצה דמות חדשה ושצריך לגייס שחקן חדש.
"אבל בסופו של דבר, הדמויות נתפרו על השחקנים שנבחרו. יונג'ן קים הגיעה אלינו להיבחן לתפקיד של קייט, אבל ברגע שראינו אותה החלטנו שהזוג שלא מדבר אנגלית יהיה קוריאני, והדמות של סאן גולדה. ידענו שאנחנו רוצים דמות קומית, סטלן כזה, אבל רק כשגורדה ג'סייה נכנסה לאודישן, הארלי נולד. כך השתנו הדמויות, וכמה פעמים שינינו לגמרי את כיוון העלילה כדי להתאים אותה לשחקנים".

מה זאת אומרת?
"למשל מייקל ארטוס, שמגולם את בן. כשהתחלנו הוא בכלל לא היה ברדאר שלנו, אבל בסוף העונה השנייה, כש"ראינו שהוא כזה שחקן בלתי רגיל, החלטנו להפוך את הדמות שלו לאחת המרכזיות בסדרה. אתה רואה, יש תירונות לזה שלא מחליטים על הכל מראש".

סיפור טוב הוא חיבה סגורה

את הסרט הראשון שלו יצר ג'רי ג'ייקוב אברדמס, בנו של מפיק סרטי הטלוויזיה ג'ואלד אברדמס, בגיל תשע. בעי ודת מצלמים קיבוץ מסבו הוא צילם ילד שעומד ורוחץ את פניו, כשולפתו י אוחות סכין מופיעה מאחוריו ודוקרת אותו בגבו. את הילד שיחק חברו של ג'יי. מילדות, גרג גורנברג – שכעבור שנים הופיע בסדרה "הות ברזיה" שותפו השמי מנגן של סוכן הס.א.איי מייקל וון, וגם מופיע בפרק הראשון של "אברודים" כטייס המטוס שנהרג זמן קצר לאחר ההתרסקות. את הדוקר המסתורי שיחק ג'יי. עצמו, שהחזיק את המצלמה ביד שמאל ואת הסכין ביד ימין. לא הרבה השתנה מאז.

מתבונן על העולם החדש

שיזף רפאלי

הפיראטים השבדים

מאסר. הערעורים של הפיראטים – מפעילי פייראט ביי, אתר הורדות הקבצים הגדול בעולם – בדרך, אבל מה ששיחרת בזיכרון הוא ההיקפים של גניבת הווידאו באינטרנט. והגניבה הזאת, ובצדה הפופולריות האדירה של צפייה בווידאו במחשב, יוצרים עידן חדש, שאופיו עדיין אינו ידוע.

ותיקים יותר, כמו בתי הקולנוע, בתי המלון והכרות העופה. האם יש דוגמה טובה יותר לכשל שוק מאשר מצב שבו יש אינחת גם אצל המוכרים, גם אצל הקונים וגם אצל הגנבים?

ובכל זאת אני אופטימי.

נדמה לי שכל אלו הן תחלות לירות חלפת. מרשל מקלוהן, הנביא שטבע את הסיסמה "המדיה היא המסר", אהב להשתמש גם במושגים "מדיה חם" ו"מדיה קרד". על פי מקלוהן, חלק מאמצעי התקשורת קושרים את קוליהם בעבותות של שטר מת לב ומעורבות, ואילו אמצעים אחרים נים בכפית. מקלוהן לא זכה לראות את האינטרנט: אילו היה רואה את מה שמתפתח ברשת, היה ודאי ממציא קטגוריות חדשות: "מדיה רוחח" ו"מדיה קפוא". הווידאו הדיגיטלי נמצא כרגע בשלבי הבעבע של תחילת רתיחה. האינחת היא רק סימפטום של ערב רתיחה.

הווידאו הדיגיטלי נמצא בבעבע של תחילת רתיחה. ההמונים ומעורבות הציבור בווידאו ישברו את הכלים של השוק הלא משובכל

האתר, מנפח אחסון אדיר ועד סוללת עיר וכי רדין (על פי הערכת מסימות, ויטוב עולה לוגול כחצי מיליארד דולר בשנה). או אשר מנעניינים, בעיני, כלי העיבוד, שמאפשרים לקהל הרחב המלוצי, לערוך, להגיב ולעשות תמונות מרווחים, לא? לא בהכ" וה. לאחרונה נשמעים יותר ויותר רינגונים של אינחת גם מצד. הבלוגוספירה מלאה קיטורים ותלונות של צופים על ההסדרים המוצעים למי שמוכן לשלם תמורת וידאו. בשירות הווידאו הקמונאים המובילים, כלי בוודיאו ישברו את הכלים של השוק הלא משובכל. טוב מראה עיניים? עוד לא ראיאתם כלום.

רפאל שיזף רפאלי הוא ראש בית הספר לניהול והמרכז לחקר חברת המידע באוניברסיטת חיפה. sheizaf.rafaeli.net

ראינו את השינויים כבר בענפים אחרים: תעשיית המוזיקה איבדה צורה, ולר בשת חדשה. ההוצאות לאור לא מזהות את עצמן בראי. גם תמונות ואלבומים לא ישונו להיות מה שהיו לפני העידן הדיגיטלי. בתקשורת התהפכו סרדי עולם. וגם ענף הסרטים עובר בטלטה, עם שינויים בצפייה, טכנולוגיה שמשנה את המודלים העסקיים ומודלים עסקיים שמשפיעים על התוכן של האמנות, תפוצתה והשפעתה הטרבותית. השילוב הזה, של טכנולוגיה ועסקים, מעצב את החוויה האמנותית – ושולשת אלה מתחככים בעולם קרימינלי של גניבה.

כולנו פתאים רואים וידיאו במ"חשב, שולחים קליפים, צופים בע"רוצי טלוויזיה או בבלוגים במחשב. אני אתן לך תשובה שיכולה להתאים לכל סרט: אני חושב שהפתח הוא להציג את הסיפור מעיניה של דמות שגורמת לך להרגיש משהו. קח אנדרדוג, או מהפכן, או מישור חולה, או מארח או מובלבל או מעונה או נמלט – לא משנה מה הפך את המישור הזה ל"דילר" של הסיפור. נסה למצוא דרך שבה תוכל לתרווח אתו, שתבין בדיוק מה עובר עליו, איך הוא תופעל, מה המאבק הפנימי שלו ואיך הוא תומך עם כל מבחן שייקרה בדרך. האמינות שלו היא המרכיב הקריטי.

תמיד אהבתי הפתעות. אני אוהב את הרגע שבו הקוסם מסיח את תשומת לבך וגורם לך לחשוב שמהו אחד המקום לא צפוי ומראה לך שהמציאות אחרת לגמרי"

ב"בליד ראנר", למשל, הסיפור הוא על שוטר שהולך לבד צא רובוטים ואו עושה להם מבחן שמוודא שהם רובוטים. מה מעניין בזה? זה מעניין כי אתה פשוט אוהב את דקדק. אתה מודהה אינו לגמרי. אתה מרגיש שאתה זה שמפיש את הדר בורטס, או שאתה זה שצריך לצוד את הכריש של "מלתעות", או להתחנן על גבר עירי אל מול עיני בעלך לשעבר, חו"ה" ב"סיפור פיליפיה" שאני מאוד אוהב. לא הכריש ההתנהה הרובוטים מעניינים את הקהל, אלא החיבור לדמות. תתחיל עם הווידאו הדיגיטלי, ובתורת אינטימית – ואו תעבור למדיה לענקי. וכל עוד הדמות אמנה, הקהל שלך יילך אתך. ב"פרינג' (הסדרה החרישה שלו) לא שמעת מילה רעה על זה שהגבריה פוגשת את החבר שלה במימד אחר, כששניהם חצי שקופים חו הדרך החידה שלהם לתקשר אחרי שהוא נכנס לתרדמת. אבל אני מקבל בלי סוף תלונות בסגנון "איך בהרוארד מעבדות כמו זאת שאתה מראה בסדרה, ואם היו לא היו משאילים אותן לאי.בי.אי". רקע ופרטים מדעיים וחידות לא משכנעים לבדם. אבל דמות אמנה תאפשר לך לעשות הכל".

הסרטים המסורתיים, האולפנים הגדולים, מספר החברים בפיראט ביי הוכפל.

יש ארבע נקודות

מבט שהם השולש הפסימיות וסיקות במודל העסקי של הווידאו הדיגיטלי, ובתורת אינטימית – ואו תעבור למדיה לענקי. וכל עוד הדמות אמנה, הקהל שלך יילך אתך. ב"פרינג' (הסדרה החרישה שלו) לא שמעת מילה רעה על זה שהגבריה פוגשת את החבר שלה במימד אחר, כששניהם חצי שקופים חו הדרך החידה שלהם לתקשר אחרי שהוא נכנס לתרדמת. אבל אני מקבל בלי סוף תלונות בסגנון "איך בהרוארד מעבדות כמו זאת שאתה מראה בסדרה, ואם היו לא היו משאילים אותן לאי.בי.אי". רקע ופרטים מדעיים וחידות לא משכנעים לבדם. אבל דמות אמנה תאפשר לך לעשות הכל".

asaf.abir@calcalist.co.il